

Hebben gedomesticeerde landbouwhuisdieren rechten?

Marieke de Vrij – Stichting De Vrije Mare

Wim van Oort – DierenPerspectief

Juni 2022

Inleiding

Met regelmaat is er discussie over de vraag of dieren ook rechten hebben. Wij vinden dat dieren rechten toegekend moeten worden. Waarom?

Een mens kan opkomen voor zichzelf en zich beroepen op mensenrechten en wetten ter bescherming van zichzelf en zijn eigenheid. Dieren kennen niet die mate van bescherming en zijn sterk overgeleverd aan wat de mens zichzelf aanmatigt. Om redenen als deze kunnen dierenrechten een belangrijke rol spelen bij het in banen leiden van de aanmatigende houding van de mens, waar eigenbelang en korte termijn handelen centraal staan.

Wij zien dat politiek, veehouders en consumenten onvoldoende oog hebben voor het wezen van dieren. We zijn vervreemd geraakt van hun natuurlijke gedrag en behoeften. Daarbij zie je twee extremen, gezelschapsdieren die sterk vermenselijkt worden en dieren in de veehouderij die verworden zijn tot productiemachines. In beide situaties speelt de intrinsieke waarde van het dier een ondergeschikte rol. Daarom is het belangrijk dieren een eigen stem te geven. Dierenrechten kunnen die stem vertolken. Ze verdienen een prominente plaats bij de ontwikkeling van beleid en de weging van belangen. Niet langer alleen economische, ecologische en politieke belangen de doorslag laten geven, zoals nu vaak het geval is. Bijvoorbeeld bij de aanpak van de stikstofproblematiek. Het is juist van belang te werken vanuit een integrale lange termijn toekomstvisie waarbij dierenwelzijn een belangrijke wegingsfactor dient te zijn.

Wij signaleren een heilig vertrouwen in technologische oplossingen voor ontstane problemen zonder deze in de kern aan te pakken. De stikstofproblematiek mede oplossen door koeien hun natuurlijke weidegang te ontnemen in plaats van de veestapel in te krimpen. Pluimvee ophokken in verband met het voorkomen van vogelgriep, daarmee hen scharrelgedrag en zandbaden ontnemen, in plaats van extensivering en spreiding van bedrijven. Zonder dierenrechten slaat de balans telkens weer door naar economische en commerciële belangen. En zelfs als er wet en regelgeving is kan het heel lang duren voordat die wordt gehandhaafd. Zo heeft het ondanks een verbod tientallen jaren geduurd voordat snalvelbranden bij kippen, het staartknippen bij varkens en het schredderen van jonge kuikens gestopt is. Dat was niet gelukt op basis van ethisch besef alleen, maar juist omdat er een verbod was met strafmaatregelen. Als dierenrechten ontbreken ondervinden dieren doorgaans groot onrecht en kan de mens zijn willekeur blijven toepassen.

Een keuze uit vrije wil levert de grootste bijdrage aan de verinnerlijking van belangrijke waarden. Maar hoe bereik je dat? Directe ontmoetingen met dieren die een minder goed leven hebben zijn vaak niet mogelijk omdat ze verblijven in hermetisch afgesloten stallen. Hoe kunnen we dan ervaren hoe het met ze gaat? Bij het zien van tv-beelden is de shock vaak zo groot dat er meteen doorgeschakeld wordt naar een andere zender. We hebben de neiging om weg te kijken van wat ons niet welgevallig is.

Bovendien is er een geleidelijk verschuivende schaal van wat we normaal zijn gaan vinden. Vijftig jaar geleden was het normaal dat varkens verkoeling konden

zoeken in een modderpoel en binnen konden liggen op stro. Nu vinden we het heel gewoon dat ze in kleine hokken op een roostervloer gehouden worden. Zo zijn er nog talloze voorbeelden aan te dragen.

De mens kijkt kortzichtig en heeft weinig notitie van wat hij in het dierenrijk en de natuur in het algemeen aanricht. Evenmin op de gevolgen voor de eigen evolutie. Als we niet goed met dieren om gaan heeft dat ook zijn weerslag op het eigen bestaan, het welzijn en de gezondheid van de mens zelf. De Q-koorts bij geiten, de BSE-ziekte bij koeien en nieuwe mutanten van het vogelgriepvirus zijn hier voorbeelden van. Dit besef is nog nauwelijks aanwezig. Verdieping in wat dierwaardig leven werkelijk inhoudt en dit in een ruimer perspectief plaatsen hebben we te lang veronachtzaamd. Het is de hoogste tijd om dierenrechten manifest te maken!

Zeven categorieën Grond-Rechten van gedomesticeerde dieren

Begin van deze eeuw heeft Marieke de Vrij een 22-tal dierenrechten van gedomesticeerde dieren doorgekregen vanuit de onstoffelijke wereld. Deze zijn onder te brengen in een zevental categorieën.

1. Leefomstandigheden

- a. Het recht op gezond water (vrij van verontreinigingen) en natuurlijk voedsel (regionaal verbouwde voedergewassen)
- b. Het recht op het zelf op natuurlijke wijze innemen van water en voedsel
- c. Het recht op beschutting ter overleving van barre weersinvloeden (regen, winterse kou en zomerse straling en hitte)
- d. Het recht op een passende ondergrond ter voorkoming van degeneratieverschijnselen, poot-, hoef- en klauwproblemen
- e. Het recht op een leefwijze waar het natuurlijke dag- en nachtritme en de kosmische cycli van de seizoenen op natuurlijke wijze ervaren kunnen worden

2. Sociaal-emotionele behoeften

- a. Het recht om zich binnen zijn eigen gemeenschap opgenomen te voelen (in verband met onderlinge herkenning, natuurlijke ordening en voorbeeldfuncties)
- b. Het recht op een leefsituatie dat telepathisch contact van dieren onderling niet overstemd of verstoord
- c. Het recht om nageslacht op lijfelijke wijze te koesteren
- d. Het recht op soort specifieke rouwverwerking bij verlies van nageslacht, partner en soortgenoten, en bij het weghalen van nakomelingen
- e. Het recht zich te verlustigen vanuit speelgenot (zelfgenoegen in relatie tot zichzelf en soortgenoten ervaren door zintuiglijke prikkeling)

3. Gezondheid

- a. Het recht op gezondheid bevorderende omstandigheden (inrichting verblijfsruimten en natuurlijke voedingssupplementen)
- b. Het recht op de opbouw van natuurlijke afweerstoffen voor gezonde rasontwikkeling (ziek mogen worden)
- c. Het recht op dierwaardige vervoerscondities (veetransporten)

4. Voortplanting

- a. Het recht op natuurlijke voortplantingsrituelen en ritmes

5. Identiteitsbehoud en waardigheidsbeleving

- a. Het recht op behoud van ras- en geslachtsidentiteit (het niet dier-oneigen en proefmatig met dieren omgaan)
- b. Het recht om met soortgenoten te leven in een eigen gemeenschap
- c. Het recht om alle kenmerkende leeftijdsfases door te maken

6. Evolutionaire ontwikkeling

- a. Het recht op erkenning van het specifiek en wezenlijk waardevolle doel van het dier (het rechtmatig aanwezig en goed zijn, zonder tot louter productiemiddel te verworden)
- b. Het recht op het uiten van natuurlijke evolutiedrang (voortkomend uit een ras in vrijheid zichzelf en zijn eigen aard kunnen waarnemen en voortzetten)

7. Levensende

- a. Het recht op zelfoverleving wanneer natuurlijke offerbereidheid niet aan de orde is
- b. Het recht op een wezen-waardige dood wanneer doden onvermijdelijk is

Als we die rechten erkennen heeft dat vergaande gevolgen voor de bedrijfsvoering. Maar op zijn minst kunnen ze dienen als een moreel kompas bij toekomstige keuzes.

Zie voor een toelichting per dierenrecht: www.DierenPerspectief.nl